

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brieven van de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media d.d. 7 en 12 september 2018 inzake de stand van zaken rond activiteiten om de aantallen dyslexieverklaringen terug te dringen en de reactie op verzoek commissie inzake wettelijke regelingen voor leerlingen met dyscalculie in het voortgezet onderwijs (Kamerstuk 34 638, nr. 3).

De voorzitter van de commissie,
Tellegen

De adjunct-griffier van de commissie,
Bosnjakovic

Inhoud	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
• Inbreng van de leden van de VVD-fractie	2
• Inbreng van de leden van de CDA-fractie	2
• Inbreng van de leden van de D66-fractie	3
• Inbreng van de leden van de GroenLinks-fractie	3
• Inbreng van de leden van de SP-fractie	5
• Inbreng van de leden van de PvdA-fractie	6
II Reactie Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media	6

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief en zien daarin geen aanleiding voor het stellen van vragen.

Inbreng van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de onderhavige brief en het bijbehorende rapport over de kwaliteit van dyslexieonderzoeken. Deze leden hebben nog enige vragen.

Rapport over dyslexieverklaringen

De leden lezen dat de kwaliteit van de dyslexieonderzoeken nogal te wensen overlaat. Dat varieert van het niet duidelijk aangegeven wie het kind voor diagnostisch onderzoek heeft aangemeld, wat de duur van de geldigheid is van de verklaring en of het diagnostisch onderzoek, het niet uit het onderzoek kunnen afleiden van de ernst van de problematiek, het niet vermelden van de uitkomsten van toetsen en als deze wel zijn vermeld, dan komt het veelvuldig voor dat de uitkomsten van de toetsen boven de normen vallen. Deze leden vragen hoe het kan dat in zoveel gevallen er één of meerdere zaken schortten aan het diagnostisch onderzoek. Kan worden aangegeven of er richtlijnen waren voor de inhoud van het diagnostisch rapport en of deze ook genoegzaam bekend waren bij de sector? De Minister geeft in zijn brief aan duidelijker voorwaarden aan te geven waaraan de diagnostische onderzoeken moeten voldoen. Waarom waren deze er eerder niet en hoe wordt gezorgd dat de sector voldoende op de hoogte is van de nieuwe eisen? De leden vragen de Minister ook of kan worden aangegeven of duidelijk is of dyslexieverklaringen op basis van deze onvolledige of onduidelijke onderzoeken terecht of onterecht zijn afgegeven en om hoeveel onterecht afgegeven dyslexieverklaringen het dan gaat. Wie beoordeelt op basis van het diagnostische onderzoek of het kind in aanmerking komt voor een dyslexieverklaring? Is ook duidelijk, zo vragen de leden, of deze beoordelende instantie bij het ontbreken van essentiële informatie in het onderzoek gevraagd heeft bij de verstrekker van het onderzoek om de ontbrekende gegevens voordat tot verstrekking van een dyslexieverklaring is overgegaan? Zo nee, waarom niet? Kan de Minister tevens aangeven of er dyslexieverklaringen zijn uitgegeven op basis van diagnostisch onderzoek waarbij de uitslagen van de toetsen boven de norm vielen? Ziet de Minister aanleiding tot een nader onderzoek naar de afgegeven dyslexieverklaring om te kijken of zij terecht zijn uitgegeven? Zo nee, waarom niet? Graag ontvangen deze leden een uitgebreide toelichting op al deze vragen.

Bestanden voor dyslexiesoftware

De leden vragen de Minister nader toe te lichten op basis van welke onderzoeken het ministerie heeft besloten dat de markt zelf in de vraag kan voorzien nu het ministerie de productie van bestanden voor dyslexiesoftware (waar visueel beperkte kinderen ook baat bij zouden kunnen hebben) niet langer financieel hoeft te ondersteunen. Deze leden vragen de Minister ook een reflectie te geven hoe deze beslissing zich verhoudt met het recht van ieder kind op onderwijs waarbij goed lesmaterieel naast goede docenten een essentiële voorwaarde is om in dat goede onderwijs te voorzien. Wil de Minister bevestigen dat dit eveneens geldt voor leerlingen met een leesbeperking, zoals leerlingen met dyslexie, blinden en slechtzienden?

De leden vragen de Minister ook om aan te geven wat er is gebeurd met de productie van specifieke lesmaterialen voor de bovengenoemde groepen leerlingen sinds het ministerie heeft besloten om de financiering van de productie van bestanden voor dyslexiesoftware stop te zetten. Vanuit het veld horen de leden dat deze productie is stopgezet en (vooralsnog) niet wordt overgenomen door de markt. Kan de Minister dit bevestigen? Wat is de verwachting van het ministerie ten aanzien van het overnemen van de markt? Klopt het dat, gezien de relatief lage vraag naar aangepaste lesmaterialen, het voor commerciële partijen niet aantrekkelijk genoeg is om in deze vraag te gaan voorzien? Mocht de Minister het besluit tot stopzetten van de financiering van de genoemde bestanden niet willen heroverwegen, wat is hij dan voornemens te doen om commerciële partijen te stimuleren deze productie over te nemen? Welke rol ziet hij daarbij voor zichzelf weggelegd?

De leden vragen de Minister tevens aan te geven wat de gevolgen zijn van het stopzetten van de genoemde financiering. Als dit leidt tot verminderde toegang tot geschikt lesmateriaal voor leerlingen met dyslexie, blinden en slechtzienden welke maatregelen is de Minister dan voornemens te treffen om dit te voorkomen? Is de Minister het met de leden eens dat het niet zo kan zijn dat deze groepen leerlingen in onvoldoende mate kunnen deelnemen aan het onderwijs indien deze specifieke lesmaterialen niet of onvoldoende meer beschikbaar voor hen zijn? Graag ontvangen zij een nadere toelichting.

De leden vragen de Minister in dit kader ook nader toe te lichten of andere groepen leerlingen die ook specifieke behoeften hebben ten aanzien van lesmateriaal, zoals nieuwkomers, wel voldoende worden bediend vanuit de markt. Klopt het dat het lesmateriaal dat wordt gebruikt voor deze nieuwkomers inmiddels ruim dertig jaar oud is? Welke rol ziet de Minister voor zichzelf weggelegd om te zorgen dat ook deze groepen kinderen modern lesmateriaal krijgen dat op hun behoefte is aangepast, zo vragen de leden.

Inbreng van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie kunnen zich vinden in de aanpak van de Minister en hebben dus geen nadere inbreng over dyslexie en dyscalculie

Inbreng van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de laatste stand van zaken omtrent de plannen om de aantallen dyslexieverklaringen terug te dringen. Over hoe in het onderwijs wordt omgegaan met dyslexie en dyscalculie hebben deze leden nog enkele vragen.

De leden constateren dat het in sommige gevallen voorkomt dat scholen niet de ondersteuning kunnen bieden aan leerlingen met dyslexie of dyscalculie. Deze leden vragen hoe vaak dit voorkomt en hoe vaak dit tot

een geschil met de school heeft geleid. Is bekend hoe vaak scholen hun zorgplicht bij dyslexie en dyscalculie niet nakomen, zo vragen deze leden. Deelt de Minister de mening van de deze leden dat ieder kind een gelijk recht heeft op goed onderwijs, dus ook de leerlingen met dyscalculie en/of een leesbeperking? Is de Minister van mening dat Nederland voldoet aan internationale verdragen die wijzen op het recht op onderwijs? Is de Minister het met de genoemde leden eens dat er voor kinderen met dyscalculie en/of een leesbeperking nog geen gelijke toegang tot onderwijs is?

De voornoemde leden constateren dat de productie van bestanden voor dyslexiesoftware (waar visueel beperkte kinderen vaak baat bij hebben) niet langer financieel wordt ondersteund, omdat de markt hierin zou moeten voorzien. Heeft de Minister een goed beeld hiervan? Voldoet de markt inderdaad voldoende aan de vraag? Is er sinds het stopzetten van de financiering voldoende productie van deze materialen geweest? Wat zijn de financiële gevolgen voor scholen en de ouders? De leden hebben namelijk verschillende signalen gekregen dat er geen productie meer plaatsvindt van aangepast lesmateriaal voor kinderen met een leesbeperking sinds het stopzetten van de financiering. Zij laten weten dat hierdoor leerlingen met dyslexie, blinden en slechtzienden verminderde toegang hebben tot geschikt lesmateriaal en zij in onvoldoende mate kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs. Deelt de Minister deze analyse, zo vragen de leden. De leden hebben zorgen dat vanwege de beperkte vraag naar lesmateriaal voor leerlingen met een leesbeperking de markt hier niet voldoende in kan voorzien. Is de Minister van mening dat wanneer de markt hier niet goed werkt, het een verantwoordelijkheid van de overheid is om ervoor te zorgen dat voldoende kwalitatief hoogstaand lesmateriaal beschikbaar is voor deze groep leerlingen met een leesbeperking? Is de Minister bereid in te grijpen als de markt faalt, zo vragen deze leden.

De leden vragen in dit kader of er een nieuwe aanbestedingsprocedure komt voor het produceren, reproduceren en distribueren van aangepast lesmateriaal voor leerlingen met dyslexie in het primair – en voortgezet onderwijs. Zo nee, hoe zorgt de Minister ervoor dat leerlingen kunnen beschikken over aangepaste lesmaterialen die straks «op maat» van de leerling in de verbeterde dyslexieverklaringen genoemd worden, zo vragen deze leden.

De leden constateren dat toegang voor de digitale ondersteuning voorbehouden was aan leerlingen met een dyslexieverklaring. Deze leden vragen of dit een reden was voor de toename van dyslexieverklaring. Moet deze ondersteuning niet los gezien worden van de verklaring? Is het niet beter dat elk kind van wie de school ziet dat het extra ondersteuning nodig heeft met lezen en schrijven, deze ondersteuning krijgt? Dus met of zonder dyslexieverklaring.

Met de ontwikkeling van de brede vakinhoudelijke richtlijn dyslexie en het stimuleringsprogramma verwacht de Minister op termijn de aantallen dyslexieverklaringen te kunnen terugdringen. Onderschrijven de deskundigen deze verwachting? Zo ja, kan de Minister iets zeggen over aantallen en percentages? Deze leden vragen voorts wat de laatste aantallen dyslexieverklaringen zijn. Zijn deze aantallen de laatste jaren teruggelopen, zo vragen deze leden.

De leden vragen tevens of er aanwijzingen zijn dat ouders van leerlingen met dyslexie en dyscalculie ook vaak hulp zoeken buiten scholen (en het samenwerkingsverband) om. Volgen kinderen met dyslexie en dyscalculie vaker schaduwonderwijs, bijvoorbeeld bijlessen en examentraining, zo vragen deze leden.

Onderzoek

De leden lezen dat het onderzoek *Kwaliteit van dyslexierapporten* in 2017 is uitgevoerd. Wat is de reden dat het onderzoek pas op 7 september 2018 naar de Kamer is gestuurd, zo vragen deze leden. In het voornoemde onderzoek staat vermeld dat het mogelijk is dat kinderen met een migrantenachtergrond ook veel minder vaak in het bezit zijn van een dyslexieverklaring.

Uit een recent rapport in opdracht van de gemeente Amsterdam is gebleken dat bij 2% van de migrantenkinderen dyslexie wordt vastgesteld in vergelijking met 9% bij kinderen van Nederlandse afkomst. Hoe verklaart de Minister dit? Wordt dit meege-
nomen in de voorlichting en ondersteuning die wordt geboden, zo vragen deze leden

Inbreng van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de stand van zaken rond activiteiten om de aantallen dyslexieverklaringen terug te dringen en de reactie op het verzoek van de commissie inzake wettelijke regelingen voor leerlingen met dyscalculie in het voortgezet onderwijs. Zij hebben daar nog enkele vragen over.

Stand van zaken rond activiteiten om de aantallen dyslexieverklaringen terug te dringen

Acht de Minister het wenselijk dat er dyslexiebureautjes bestaan, die tegen hoge kosten en soms zonder voorafgaand onderzoek dyslexieverklaringen afgeven, waardoor leerlingen en studenten soms onterecht een dyslexieverklaring bemachtigen en de daarbij behorende faciliteiten krijgen? Kan de Minister zijn antwoord toelichten? De leden vragen zich daarnaast af in hoeverre de industrie rondom dyslexieverklaringen met de maatregelen van de Minister aan banden wordt gelegd. Hoe staat de Minister ten opzichte van het meer reguleren van deze markt, zodat alleen bepaalde professionals die verklaringen mogen afgeven, bijvoorbeeld psychologen of orthopedagogen die gespecialiseerd zijn in psychodiagnostisch onderzoek en een BIG-registratie hebben?

Ook vragen de leden waarom de Minister heeft besloten om de productie van bestanden voor dyslexiesoftware niet langer financieel te ondersteunen. Kan hij deze keuze toelichten? Klopt het dat er sinds het stopzetten van de financiering geen productie van dit materiaal meer plaatsvindt? Zo ja, acht de Minister dit wenselijk en welke actie(s) gaat hij ondernemen om ervoor te zorgen dat ook voor leerlingen met dyslexie en leerlingen met een visuele beperking weer passend materiaal geproduceerd gaat worden, zodat ook zij (zoveel als mogelijk) kunnen deelnemen aan regulier onderwijs? Zo nee, wat is dan op dit moment de situatie omtrent de productie van bestanden voor dyslexiesoftware, zo vragen deze leden.

Reactie op verzoek commissie inzake wettelijke regelingen voor leerlingen met dyscalculie in het voortgezet onderwijs

De Minister geeft aan dat de ondersteuning van leerlingen met dyscalculie in principe binnen de basisondersteuning valt die een school moet bieden, zoals de ondersteuning van leerlingen met dyslexie. Dit blijkt echter in de praktijk niet altijd het geval te zijn. Zo blijkt ook uit de brief waar de Minister op heeft gereageerd. Heeft de Minister meer signalen hierover ontvangen? Zo ja, wat was de aard van deze signalen? De leden zijn dan ook benieuwd waarom de Minister de aangenomen motie van het

lid Siderius c.s. van 22 december 2016¹ – die verzoekt om een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden van bekostiging van de diagnosestelling en behandeling van leerlingen met dyscalculie binnen het onderwijs – niet uitvoert. Hoe gaat de Minister dan voorkomen dat leerlingen met dyscalculie, die niet de juiste begeleiding krijgen die ze nodig hebben, van het kastje naar de muur worden gestuurd als zowel de school en de gemeente niet willen betalen en dus beiden hun zorgplicht ontlopen? Is dit, volgens de Minister, de bedoeling geweest van passend onderwijs, zo vragen de leden. Is de Minister alsnog bereid om de bovengenoemde motie van het lid Siderius c.s. uit te voeren, zodat ook leerlingen met dyscalculie een eerlijke kans krijgen in het onderwijs? Zo ja, op welke termijn kan de Kamer de resultaten van het onderzoek ontvangen? Zo nee, waarom niet, zo vragen de leden.

Inbreng van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie volstaan met een blanco inbreng bij het schriftelijk overleg van heden inzake dyslexie en dyscalculie.

II Reactie Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media

¹ Kamerstuk 31 497, nr. 229.